Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
Котелевського районного суду Полтавської області

28.04.2026

м. Полтава, 2026

І. ВСТУП

На виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19[1] Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 28.04.2026 групою національного превентивного механізму (далі – НПМ) здійснено відвідування Котелевського районного суду Полтавської області (далі – суд).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ у складі:

Кармазін-Денисенко Лариса Олексіївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Гринько Марина Олександрівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Беза Сергій Євгенійович, представник громадської організації.

Відвідування проведено у присутності Мальцевої Світлани Миколаївни, керівника апарату суду.

Загальна інформація.

Місцезнаходження суду: вул. Полтавський шлях, 235, с-ще Котельва, Полтавський район, Полтавська область, 36008.

Штатна чисельність працівників суду – 26 осіб, у тому числі суддів – 4 (1 вакантна посада судді).

Організаційне та фінансове забезпечення діяльності суду здійснює Територіальне управління Державної судової адміністрації України у Полтавській області.

Відповідно до статті 22 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», суд є судом першої інстанції та здійснює правосуддя у порядку, встановленому законом. Суд розглядає цивільні, кримінальні, адміністративні справи, а також справи про адміністративні правопорушення у випадках та порядку, визначених процесуальним законом.

Відповідно до Паспорта будівлі (приміщення) суд розміщено у двоповерховій адміністративній будівлі 2000 року побудови. У будівлі окрім суду на 1 поверсі розташовані: Котелевський відділ державної виконавчої служби у Полтавському районі Полтавської області Сумського міжрегіонального управління Міністерства юстиції України (фото 4) та Котелевське бюро правничої допомоги Миргородського відділу надання безоплатної правничої допомоги Центрально-Східного управління надання безоплатної правничої допомоги Східного міжрегіонального центру з надання безоплатної правничої допомоги.

При вході до будівлі наявна вивіска із зазначенням повної назви суду та таблички «Вхід» нанесеної шрифтом Брайля (фото 1-2).

У суді наявний спеціальний вхід в будівлю для підсудних та ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від камери до залу судових засідань.

У суді наявні 3 зали для проведення судових засідань, які розміщені на другому поверсі будівлі: 2 для розгляду цивільних справ та 1 для розгляду кримінальних справ (фото 9-12). (по всьому звіті переплутана нумерація фото)

Зала для розгляду кримінальних справ оснащена загородженням для підсудних зі спеціального захисного скла. Окрім того, зали технічно обладнані системою відеоконференцзв'язку, що дозволяє проводити засідання в режимі відеоконференції. Вікна залів судових засідань для розгляду кримінальних справ оснащені ґратами, що забезпечує додаткову безпеку.

Зали судових засідань обладнані бактерицидними лампами для кварцювання приміщень, а також ведеться відповідний журналу обліку їх використання.

У суді облаштована кімната для роботи обвинувачених (підсудсудних) за адвокатом (фото 5-6).

У суді облаштовано 1 санітарний вузол для працівників та 1 для відвідувачів відвідувачів (фото 7-8), наявний окремий санітарний вузол для підсудних (засуджених) (фото 15).

У суді також наявні аптечки для надання домедичної допомоги (фото 17).

Інформаційні стенди, встановлені в приміщенні суду, містять важливу інформацію про графік прийому громадян, телефони гарячих ліній Державної судової адміністрації України, дані про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, надання безоплатної правової допомоги, а також правила та обов'язки учасників судових процесів (фото 3).

Охорона приміщення та пропускний режим забезпечуються працівниками Територіального управління Служби судової охорони в Полтавській області. Для контролю доступу до приміщення суду використовується система відеонагляду та ручний металодетектор.

Фактів заподіяння тілесних ушкоджень або насильницької смерті утримуваним особам під час їх перебування у приміщенні суду не встановлено.

В якості укриття використовується конвойне приміщення для працівників суду, для відвідувачів згідно розміщеного оголошення найближче укриття знаходиться в комунальному закладі «Центр культурних послуг «СКІФІЯ»» Котелевської селищної ради: вул. Полтавський шлях, 207, с-ще Котельва, Полтавська область (фото 19).

Попередні зауваження.

За результатами попереднього відвідування НПМ суду 04.09.2024 виявлено:

відсутність кімнати для роботи адвоката з підсудними (засудженими);

відсутність спеціально обладнаного заїзду конвойного автомобіля для посадки (висадки) підсудних (засуджених) обладнано огорожею;

несправний стан автоматичної пожежної сигналізації;

відсутність в приміщенні суду укриття.

З метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, обумовлених діями або бездіяльністю службових, (посадових) осіб, до Територіального управління Державної судової адміністрації направлялись рекомендації від 12.09.2024 №12076.2/53/19493-24/24/53.

Рекомендації надані за результатами попереднього відвідування виконані не в повному обсязі.

ІІ. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення прав осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення

1. У приміщенні суду не забезпечено умови для участі в судових засіданнях маломобільних груп населення, що порушує вимоги пункту 6.1.5 Державних будівельних норм ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН Інклюзивність). Зокрема через відсутність ліфту, особи з обмеженими можливостями не мають доступу до приміщень суду, у тому числі судових залів, які розташовані на другому поверсі (фото 20).

2. У порушення вимог п. 11.5 ДБН Інклюзивність, санітарний вузол у приміщені суду не пристосований для користування маломобільними групами населення у зв’язку з відсутністю у них поручнів та можливості людині на кріслі колісному потрапити до санітарної кімнати (фото 8).

Порушення права на життя

3. У порушення вимог пункту 5.11 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175 (далі – ДБН Суди) та пункту 14 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах підсудних (засуджених) за вимогою судів, затвердженої спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція) в суді не обладнано бокс для заїзду спеціального автотранспорту варти та посадки (висадки) обвинувачених (підсудних), засуджених або огороджену стоянку для спеціального автотранспорту варти біля зовнішнього спеціального входу (фото 16).

4. У порушення вимог пункту 7.2.6 ДБН Суди, суд не обладнано автоматичною пожежною сигналізацією, що створює потенційну загрозу життю і небезпеці громадян у разі виникнення пожежі.

5. У суді не забезпечено проведення технічного обслуговування вогнегасників протягом двох років, у порушення п.3, розділу ІІ Правил експлуатації та типовими нормами належності вогнегасників, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ 15.01.2018 № 25. У суді наявні 27 вогнегасників, проте, встановлено, що їх технічне обслуговування не здійснено своєчасно (фото 18).

Порушення права на захист від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання

6. Вимогами пункту 6.5.2 ДБН Суди, передбачено, що у будівлі суду повинно бути три камери на кожну залу судових засідань для розгляду кримінальних справ.

У ході відвідування встановлено, що у будівлі суду використовується 1 зала судових засідань для розгляду кримінальних справ, тобто має бути обладнано 3 камери.

Натомість в суді розміщено лише дві камери для тримання обвинувачених (підсудних), засуджених, що може порушувати вимоги роздільного розміщення чоловіків та жінок, дорослих та неповнолітніх, а також ізольованого тримання осіб, котрим заборонено спілкування між собою (фото 13-14).

7. У порушення пункту 20 Мінімальних стандартних правил поводження з в'язнями, пункту 22.5 Європейський пенітенціарних правил обвинувачені (підсудні), засуджені не мають доступу до чистої питної води.

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України у Полтавській області, Котелевському районному суду Полтавської області відповідно до компетенції:

1. Вжити заходи щодо запобігання порушень, що призводять або можуть призводити до порушень прав людини.

2. Опрацювати питання щодо облаштування у суді камер для обвинувачених (підсудних), засуджених площею не менш ніж 4 м^2 виходячи з розрахунку три камери на один зал судових засідань для розгляду кримінальних справ.

3. Обладнати у суді бокс для заїзду спеціального конвойного автомобіля або огороджену стоянку для спеціального автотранспорту варти.

4. Створити для маломобільних груп населення відповідні умови доступу до приміщень суду.

5. Обладнати приміщення суду автоматичною пожежною сигналізацією та забезпечити технічне обслуговування вогнегасників.

6. Забезпечити обвинувачених (підсудних), засуджених безперешкодним доступом до питної води.

Додаток: фототаблиця на 5 арк.

Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України
з прав людини **Лариса Кармазін-Денисенко**

Фототаблиця до звіту

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

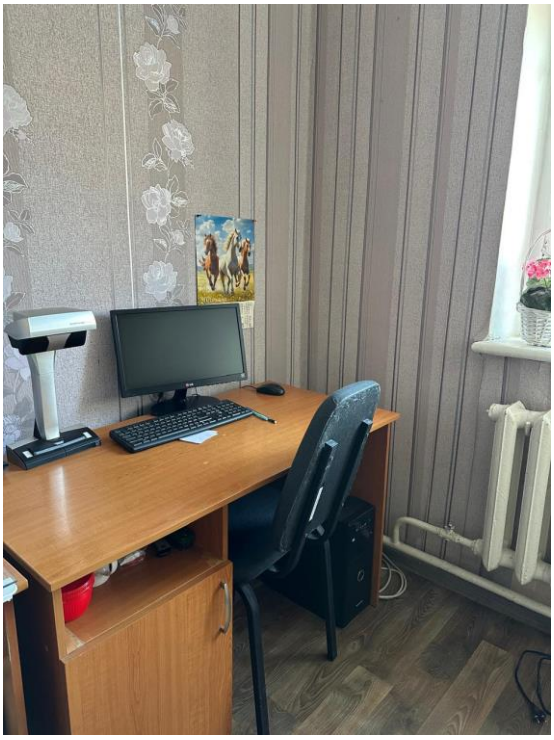

Фото 7

Фото 8

Фото 9

Фото 10

Фото 11

Фото 12

Фото 13

Фото 14

Фото 15

Фото 16

Фото 17

Фото 18

Фото 19

Фото 20

